Economische barometer van de Nederlandse maritieme maakindustrie

Vierde kwartaal 2021

NMT, voor de maritieme maakindustrie

Voorwoord

Deze barometer geeft de belangrijkste uitkomsten van de enquête, die in het begin van het eerste kwartaal van 2022 gehouden is onder de leden van NMT. Aan hen veel dank voor het invullen van de enquête die ten grondslag ligt aan dit rapport. Samen zorgen we ervoor dat we meer inzicht krijgen in het reilen en het zeilen van onze maritieme maakindustrie. Jullie bijdrage blijft elk kwartaal hard nodig en we hopen dat de barometer van NMT ons allen meer inzicht en profijt gaan opleveren.

De resultaten van deze editie van de Economische Barometer laten zien dat de staat van de maritieme maakindustrie wat verbeterd is. Bijna alle indicatoren met betrekking tot zowel de ontwikkelingen in het vierde kwartaal van 2021, de beoordeling van de ondernemer in het begin van het eerste kwartaal van 2022 en de verwachte ontwikkelingen, presteerden beter dan de vorige meting.

Uitdagend blijft voor veel ondernemers de beperkte beschikbaarheid van materialen en het tekort aan personeel. Invloed op de beschikbaarheid van materialen heeft NMT niet, maar wel blijven we werken aan de bevordering van de instroom in de sector, het leven lang ontwikkelen van werkenden in onze sector, het versterken van maritiem-technisch onderwijs en het bevorderen van goed werkgeverschap.

Roel de Graaf, directeur Netherlands Maritime Technology

Leeswijzer grafieken

In de enquête die ten grondslag ligt aan de economische barometer worden ondernemers naar hun oordeel gevraagd over verschillende onderwerpen. **Optimisten** zijn ondernemers die verbetering zien of verwachten en **pessimisten** zijn zij die verslechtering zien of verwachten. Daarnaast zijn er ook ondernemers die geen verbetering of verslechtering zien/ ervaren, deze groep is niet zichtbaar in de grafieken. Het aantal optimisten en pessimisten vormt de basis voor het saldo. Het **saldo (◇)** is het verschil tussen het percentage optimisten en het percentage pessimisten. Bij een positief saldo zijn er meer optimisten dan pessimisten en bij een negatief saldo zijn er meer pessimisten dan optimisten. Het saldo geeft in één oogopslag weer of de stemming onder ondernemers positief of negatief is en in welke mate.

Voorbeeld

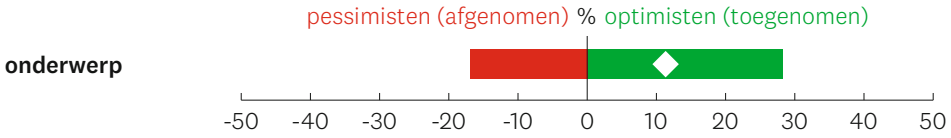

Ontwikkelingen in het vierde kwartaal

Veel indicatoren met betrekking tot ontwikkelingen in het vierde kwartaal zijn per saldo positief, en hoger dan de vorige meting. Per saldo is de omzet/ afzet en de orderportefeuille gestegen in het vierde kwartaal van 2021 ten opzichte van het kwartaal ervoor. Ook zijn er meer bedrijven waar het personeelsbestand is gestegen dan gedaald. De winstgevendheid van de onderneming is per saldo gestegen met 14% naar 10% (vorige meting: -4%).

Ontwikkelingen vierde kwartaal (Q4 t.o.v. Q3 2021)

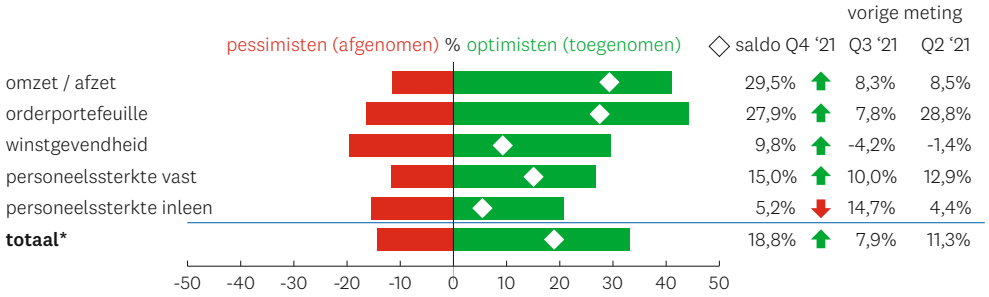

*Enkele indicatoren zijn niet zichtbaar in de grafiek.

Belemmeringen

Uitdagend blijft voor veel ondernemers de beperkte beschikbaarheid van productiematerialen. 46% van de ondernemers meldt een tekort aan productiematerialen te hebben (vorige meting: 39%). Daarnaast zijn de inkoopprijzen bij 92% van de ondernemers gestegen en geeft 52% van de ondernemers aan dat hun verkoopprijzen ook zijn gestegen. 20% van de ondernemers geeft aan onvoldoende vraag te hebben, vorige meting gaf 34% aan hier last van te hebben. Het tekort aan arbeidskrachten is wederom gestegen, 41% van de ondernemers meldt hier last van te ondervinden. Slechts 10% van de ondernemers geeft aan geen productiebelemmeringen te ondervinden.

Belemmeringen

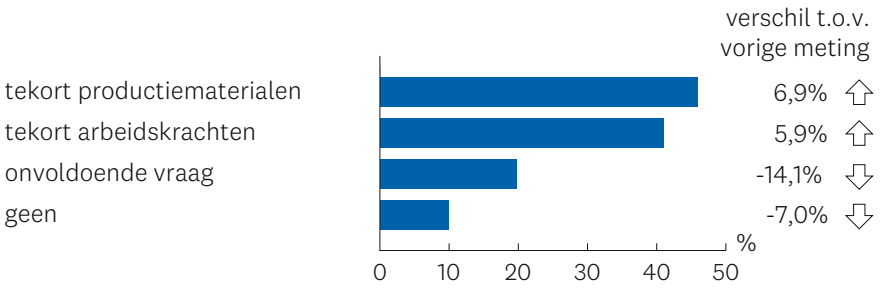

Beoordeling van de ondernemer begin eerste kwartaal van 2022

De beoordeling van de ondernemer begin van het eerste kwartaal van 2022 geeft meer inzicht in hoe bedrijven er momenteel voorstaan. Per saldo zijn alle indicatoren gestegen ten opzicht van vorige meting, zoals de orderportefeuille. De stemming onder ondernemers over de huidige stand van zaken is duidelijk positiever geworden. 70% geeft aan zwarte cijfers te schrijven, onduidelijk is wat de winstmarge is. Aan de andere kant geeft 30% van de ondernemers aan dat de winst-/verliespositie nihil of verliesgevend is.

Beoordeling van de ondernemer begin eerste kwartaal 2022

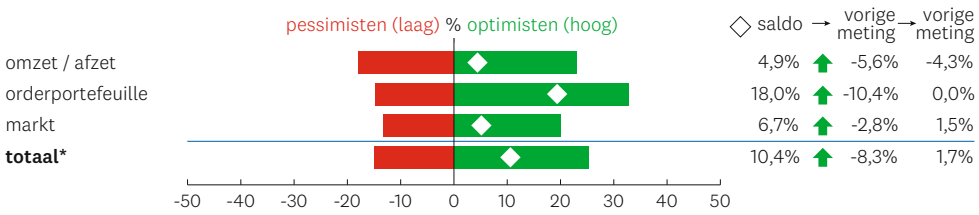

*Enkele indicatoren zijn niet zichtbaar in de grafiek.

Verwachte ontwikkelingen in het eerste kwartaal van 2022

De stemming onder de ondernemers over de toekomst is erg positief. Per saldo verwacht 23% (vorige meting: 16%) van de ondernemers dat de marktomstandigheden in hun maritieme marktsegmenten zullen verbeteren in het eerste kwartaal van 2022. Daarnaast verwacht men dat de omzet zal stijgen (per saldo 28%) en dat de orderportefeuille zal toenemen (per saldo bijna 41%). Ook verwachten veel ondernemers een stijging van het aantal medewerkers in loondienst en inleen.

Verwachte ontwikkelingen in het eerste kwartaal van 2022 (Q1 2022 t.o.v. Q4 2021)

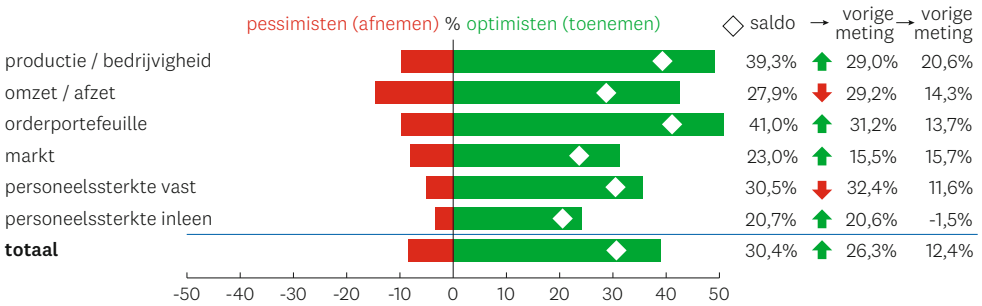

Arbeidsmarkt: maritieme toeleveranciers[1]

Het personeelstekort bij maritieme toeleveranciers[2] heeft verschillende oorzaken blijkt uit de enquête. 56% van de respondenten geeft aan dat hun bedrijf moeilijk vervulbare vacatures heeft[3]. En 44% meldt dat ze meer personeel nodig hebben vanwege groei. Daarnaast geeft 20% aan dat ziekteverzuim (uitval van personeel) en personeelsverloop (mobiliteit van eigen personeel) ook ten grondslag liggen aan het ervaren personeelstekort. Verder geeft 14% van de respondenten aan dat ze opzoek zijn naar personeel met andere disciplines, dan waar men het bedrijf van kent en dus ook recruitment anders aan zouden moeten pakken. 12% geeft aan dat hun werkzaamheden conjunctuurgevoelig zijn en dat flexibel personeel moeilijk te vinden is. Bij de huidige schaarste aan technisch personeel ziet het er niet naar uit dat het vinden van flexibel personeel in de nabije toekomst makkelijker zal worden.

Oorzaken tekort aan personeel voor maritieme toeleveranciers

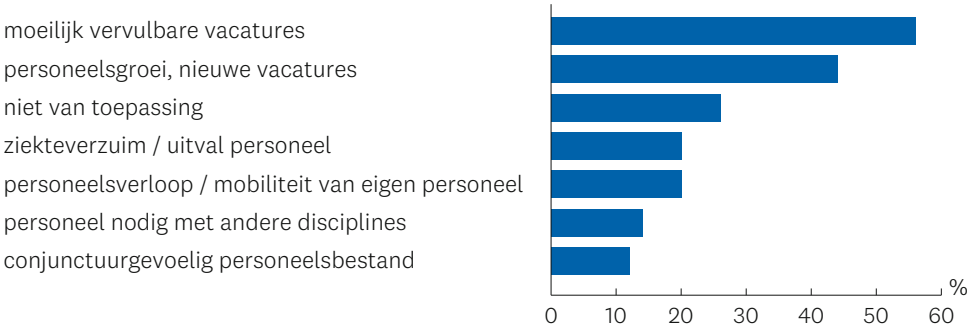

61% van de respondenten uit de groep maritieme toeleveranciers geeft aan tekort te hebben aan middenopgeleid personeel, 51% heeft een tekort aan hoogopgeleid personeel en slechts 14% heeft een tekort aan laagopgeleid personeel[4]. De meeste respondenten melden een tekort te hebben aan mensen met het vakgebied engineering, daarna volgt productie, service & sales en projectmanagement.

Op de vraag wat bedrijven doen om geschikte kandidaten te vinden staat het inschakelen van een wervingsbureau en het gebruik maken van een vacaturebank met stip op één. Daarna volgt het gebruik maken van social media. Ook werken verschillende bedrijven samen met opleidingsinstellingen en bieden ze stageplekken aan. Potentiële kandidaten worden veelal benaderd via hun eigen netwerk. Wat minder vaak kwam het aanbieden van leerwerkplekken en het intern opleiden/omscholen langs in de gegeven antwoorden.

[1] Vanwege de relatief lage respons van werven t.o.v. de groep maritieme toeleveranciers is deze groep niet opgenomen in de resultaten.

[2] Deze groep bestaat uit: onderdelen- of productenleverancier / producent, systeemleverancier / integrator, ontwerpbureau/ engineering, onderhoud en service.

[3] 40% van de maritieme toeleveranciers heeft aangegeven hierdoor ook productiebelemmeringen te ondervinden.

[4] Laag opgeleid (basisonderwijs, vmbo-b/k, vmbo-g/t, havo/vwo onderbouw en mboniveau 1), midden opgeleid (bovenbouw van havo/vwo, mbo niveau 2 - 4), hoogopgeleid (HBO, WO).

Tot slot

NMT is, vaak samen met andere organisaties, namens jullie allemaal voortdurend in nauw contact met onze overheid en andere relevante organisaties om de maritieme maakindustrie te helpen. Daar is een barometer zoals deze erg belangrijk voor. Elk kwartaal zal NMT peilen wat de stemming is waardoor uiteindelijk trends kunnen worden vastgesteld. Hoe meer bedrijven meedoen met het invullen van de enquête hoe representatiever de uitkomsten zijn. Jullie bijdrage blijft elk kwartaal hard nodig.

NETHERLANDS MARITIME TECHNOLOGY

Netherlands Maritime Technology
Willemswerf • Boompjes 40 • 3011 XB Rotterdam
Postbus 23541 • 3001 KM Rotterdam

T +31 (0)88 44 51 000
E info@maritimetechnology.nl
I www.maritimetechnology.nl